

Illustratie: R. Venke van Geerik

Ex eens met begrijpelijk bedrag

Kinderalimentatie moet eerlijker en eenvoudiger. Een nieuw wetsvoorstel maakt online berekenen mogelijk en voorkomt onrechtvaardige situaties in de toekomst.

Cleo Scheerboom
Amsterdam

10mdat hij in een kast van een huis wil wonen krijg ik nu minder geld voor de kinderen. Belachelijk! Mijn kosten gaan toch niet omlaag?' Uit dit en vele soortgelijke berichten op diverse internetfora blijkt dat kinderalimentatie een majeur twistpunt is tussen ex-partners.

En dat is niet zo verwonderlijk, vindt Marjoleine de Boorder, advocaat en partner van het in echtscheidingen gespecialiseerde advocatenkantoor De Boorder Schoots. 'De huidige draagkrachtberekening is erg ingewikkeld voor leken', zegt zij. Zo zijn er meer dan dertig variabelen die mee worden gewogen bij het vaststellen van de kinderalimentatie. Ouders snappen daardoor vaak niet waar de alimentatiebedragen vandaan komen en ervaren ze als onredelijk en onrechtvaardig. Niet zelden leidt dat tot het niet betalen van het vastgestelde bedrag.

32.000
gemiddeld aantal
scheidingen per jaar
in Nederland

De Boorder is dan ook enthousiast over het door VVD en PvdA vorige week geïntroduceerde conceptwetsvoorstel dat daarverandering in moet brengen. Vereenvoudiging is een van de hoofdpunten.

Hoe het alimentatiebedrag bepaald moet worden staat nu niet in de wet. Alleen de zogenoemde Trema-normen geven houvast. Deze in het Tijdschrift voor de Rechterlijke Macht (Trema) opgenomen normen zijn door rechters in samenspraak met het budgetinstituut Nibud vastgesteld. Maar door het groot aantal variabelen — waaronder inachtneming van de werkelijke woonlasten van elke

ouder — is de uiteindelijke formule een 'black box' waar gescheiden ouders weinig grip op hebben.

'Niet voor niets wordt veel over de kinderalimentatie geprocedeerd', zegt De Boorder. 'Vraag aan drie advocaten een draagkrachtberekening te maken op basis van hetzelfde inkomen en er komt drie keer een ander getal uit.'

De nieuwe regeling probeert juist helderheid te scheppen en volgens De Boorder lukt dat aardig. 'De nieuwe draagkrachtberekening is een mooi compromis tussen een rücksichtslos hanteren van een vast percentage van het inkomen voor alimentatie — zoals in Duitsland — en het schipperen over alle details tussen ouders, zoals nu bij ons het geval is.'

Onredelijk

Het wetsvoorstel moet een eind maken aan als onredelijk ervaren uitkomsten in het huidige systeem van berekenen. Zo voorziet het in een minimumbedrag aan alimentatie, legt Paul van der Ploeg uit. Van der Ploeg is directeur van Scheidingsexpert Nederland en lid

van de werkgroep die vorm gaf aan de nieuwe berekeningsmethode. 'Dit voorkomt dat als beide ouders (tijdelijk) weinig inkomen hebben, de kosten voor de kinderen volledig worden gedragen door de ouder bij wie zij wonen.'

Belangrijke wijziging is ook het meewegen van de mate waarin elke ouder de zorg voor het kind op zich neemt. Van der Ploeg: 'Uitgangspunt is dat de ouder bij wie de kinderen verblijven kosten maakt. Dit wordt ingevuld door rekening te houden met het aantal nachten dat het kind bij de ouder verblijft. De gebruikte staffel voorkomt dat ouders over elke nacht meer of minder om de tafel moeten.'

Zowel Van der Ploeg als De Boorder kent in de praktijk de frus-

tratie van alimentatieplichtige ouders op dit punt. De Boorder: 'Veel vaders vinden het onredelijk dat zij een aantal dagen per week voor het kind zorgen en toch de volledige alimentatie moeten betalen.' Nu wordt bij de berekening van de draagkracht slechts een bedrag van €5 per dag per kind afgetrokken voor de dagen dat het kind bij de alimentatieplichtige ouder is. Van der Ploeg benadrukt dat hierdoor het budget voor het kind niet rechtvaardig over de ouders wordt verdeeld. Met het wetsvoorstel wordt dit knelpunt opgelost.

Keuzen

De nieuwe rekenmethode gaat zo veel mogelijk uit van vaste bedragen en staffels. Zo moet voor ouders veel duidelijker zijn welke financiële consequenties hun keuzen hebben. Van der Ploeg verwacht dat deze forfaitaire norm voor de draagkracht veel discussies over de woonlasten voorkomt. 'Kiest een ouder ervoor om meer geld aan huur of hypotheek uit te geven, dan heeft dit geen invloed op de draagkracht.'

Voor ouders wordt veel duidelijker welke financiële consequenties hun keuzen zullen hebben

Ook De Boorder juicht dat toe. 'Mensen weten straks beter waar ze aan toe zijn. Een ouder die wil verhuizen naar een duurdere woning neemt de kosten dan voor wat ze zijn. Nu kan een van de ouders beslissen om na een beperkte salarisverhoging een huis te kopen dat hem maandelijks €300 hogere woonlasten oplevert. Daardoor daalt zijn draagkracht, wat resulteert in bijvoorbeeld een €100 lagere alimentatieverplichting. Zijn ex-partner accepteert dit niet en start een kostbare procedure.'

Het voorkomen van dergelijke procedures over relatief kleine details ziet De Boorder als een bijkomend voordeel. De Boorder is vooral blij met de duidelijkheid die dit oplevert. 'Nu houden ex-partners elkaar door regels nogal eens gevangen in een situatie.'

Wel vraagt ze zich af of alle ouders in de praktijk in staat zijn om onderling te bepalen wie na de scheiding de vaste kosten voor de kinderen gaat dragen, zoals in het stappenplan van het wetsvoorstel wordt beschreven (zie kader).

Maar Van der Ploeg verwacht juist dat ook hierdoor veel toekomstige discussies tussen ouders kunnen worden voorkomen: 'Het geeft voor kinderen en ouders duidelijkheid als zij weten wie welke kosten gaat dragen (onder andere kleding en schoolkosten) en in de berekening van de alimentatie hier rekening mee is gehouden.'

Openheid over inkomen is van belang, zegt De Boorder. In het plan is een aanleverplicht voor inkomensgegevens opgenomen.

Weigerachtige ex-partners worden bestraft door uit te gaan van de hoogste schalen. Uiteindelijk rest nog altijd de gang naar de rechter.

Losse eindjes

Voor het wetsvoorstel wordt ingediend volgt een periode van consultatie waarin experts worden uitgenodigd hun visie te geven op de plannen. De opstellers hebben nog wat losse eindjes waar ze graag met experts over discussiëren. Zoals de situatie als een van de ou-

ders een nieuwe partner vindt.

Van der Ploeg: 'In de huidige wetgeving is het nog zo dat het inkomen van de nieuwe partner van invloed is op de hoogte van de alimentatie. Doordat onder andere de woonlasten kunnen worden gedeeld, is de draagkracht van deze ouder immers groter. In de praktijk reden om een relatie te verzwijgen.' De opstellers van het wetsvoorstel pleiten ervoor een nieuwe partner niet van invloed te laten zijn op de alimentatie.

In een voetnoot in het voorstel vragen zij tevens om een visie van experts over hoe het wettelijk minimum alimentatiebedrag het beste kan worden bepaald: ongeacht het inkomen, of op basis van het inkomen? Hierin speelt de afweging tussen de wettelijke bescherming van het minderjarige kind ten opzichte van de vrijheid van de ouders om zelf afspraken te maken een belangrijke rol.

Van der Ploeg volgt de reacties met interesse. 'Voor beide opties valt iets te zeggen. Een wettelijke bepaling beperkt de mogelijkheid van ouders om onderlinge afspraken te maken over de alimentatie. In de praktijk maken ouders helaas om fiscale redenen of door emotie gedreven afspraken die niet in het belang zijn van het kind. Daarom is een vorm van wettelijke bescherming zeker op zijn plaats.'

Tot eind oktober worden op- en aanmerkingen op het plan verwerkt. Daarna wordt het wetsvoorstel voorgelegd aan de Tweede Kamer. Doel is dat de wet in 2012 wordt ingevoerd.

Stappenplan

- 1 Hoeveel werd er maandelijks aan het kind besteed vóór de scheiding (=behoefte)?
- 2 Hoeveel resteert beide exen per maand voor de zorg van het kind (= draagkracht)?
- 3 De behoefte wordt verdeeld over beide ouders naar rato van daadkracht
- 4 Welke lasten van het kind iedere ouder draagt, wordt vastgesteld aan de hand van de zorgafspraken in het ouderschapsplan
- 5 Het verschil van het bedrag dat iedere ouder op basis van de draagkracht zou moeten betalen (stap 3) en de werkelijke kosten die worden gedragen (stap 4) is de te betalen kinderalimentatie. Wat de ene ouder tekort komt, heeft de andere ouder over.